

[Axel Dam.]

men, saa man i hvert Fald ikke straffer andet, end hvad der er moralsk uberettiget.

At opkræve Skat er efter vor Mening moralsk uberettiget for de fleste Skatters Vedkommende, men det er retsstridigt at unddrage sig at betale dem. Naar man modsætter sig en Bestemmelse om, at uberettiget Boykotning skal være strafbar, kan det kun betyde, at man enten ikke vil nøjes med berettigede Midler i sin økonomiske Kamp, men forbeholder sig Frihed til ogsaa paa uberettiget Maade at genere sine Medmennesker, eller ogsaa betyder det, at man giver blankt op overfor Begreberne „berettiget“ og „uberettiget“, og mange af de anførte Eksempler tyder ogsaa paa, at man fra socialdemokratisk Side frygter for at faa Handlinger, der er soleklart berettigede, stemplet som uberettigede.

For Eksempel er det fuldt berettiget at skaffe sig af med en Konkurrent ved at sælge billigere Varer end han. Det er selvfølgelig ogsaa fuldt berettiget, at organiserede Arbejdere erklærer, at de ikke vil arbejde sammen med uorganiserede, de raader jo kun derved over deres egen Arbejdskraft og foretager ikke noget retsstridigt overfor andre. Ogsaa det, at man foretrækker Meningsfæller i religiøs eller politisk Henseende og f. Eks. kun vil handle med grundtvigianske eller indremissionske Købmænd, er fuldt berettiget. Kun hvis man vil tvinge andre til at gøre det samme, det vil sige paatvinger andre en Solidaritetspligt, som de ikke har, sker der noget uberettiget.

Begrebet Ret svarer nøje til Begrebet Skyld. Naar man vil tvinge mig til noget, saa har man at bevise, at jeg skylder at gøre det. Et Medlem af en Forening skylder at rette sig efter Foreningens Love og Vedtagelser, saa længe han staar i Foreningen, forudsat at disse Vedtagelser da er lovlige; thi en Forening kan selvfølgelig ogsaa begaa uberettigede Overgreb overfor sine egne Medlemmer, f. Eks. ved at disponere over Foreningens Midler til Formaal, som ligger udenfor det Formaal, Foreningen er stiftet paa — det har man jo haft Eksempler paa i den senere Tid.

Det er Pression mod udenforstaaende, vi vil have stemplet som uberettiget, og det har for Eksempel „Politiken“s Referent aabenbart forstaaet var vor Mening med Udtrykket. Pression mod udenforstaaende for Eksempel gennem offentlig Krænkelse af Privatlivets Fred ved Offent-

liggørelse i Blade og Opfordringer til udenforstaaende om at deltage i en saadan Boykotning.

Saa længe man fastholder, at den saakaldte Foreningsfrihed er en Konsekvens og en Videreførelse af den personlige Frihed, som er det primære, er der ikke den fjerneste Vanskelighed ved at skelne mellem berettiget og uberettiget Begrænsning af Friheden. Berettiget er kun den Begrænsning, man selv har paataget sig eller er gaaet ind paa at underkaste sig.

Jeg beklager, at vi paa Grund af Forretningsordenen ikke kan komme til subsidiært at stemme for det P. Munch'ske Forslag, og jeg anfører det her som et Bevis paa den antikverede Afstemningsmaade, vi har. Hvis vi havde Kvalitetsafstemning, saaledes at man stemte over alle foreliggende Forslag i Nummerorden, var vi ikke stillet i den Kasus, vi nu er i: at vi i første Omgang maa stemme imod et Forslag, som vi kan billige. Hvis det, vi har støttet, falder, kan vi naturligvis ved tredje Behandling have den Tilfredsstillelse at stemme for det ærede Medlem Hr. P. Munchs Forslag.

Formanden: Maa jeg overfor det ærede Medlems sidste Udtalelse sige, at den eneste naturlige Afstemningsmaade er den, der vil blive anvendt, nemlig at det af det ærede Medlem Hr. P. Munch stillede Ændringsforslag kommer til Afstemning først. Det kan simpelt hen ikke komme til Afstemning, naar man først har vedtaget Lovforslaget.

Vagn Bro: Jeg skal følge Formandens Henstilling om at tale kort, skønt jeg maa erkende, at der under denne Forhandling er blevet fremsat saa mange højst ejendommelige Udtalelser, at der kunde være Grund til at komme ind paa en længere Udvikling.

Der er et enkelt Spørgsmaal, jeg ønsker at sige et Par Ord om; det blev ikke omtalt af mit Partis ærede Ordfører, men det var jo ogsaa umuligt for ham at komme dybere ind paa alle de mange Spørgsmaal, der har været fremme. Jeg sigter til det ærede Medlem Hr. Hans Nielsens Udtalelser i Betænkningen om Lovforslagets Forhold til Grundloven. Det ærede Medlem er saa dristig, at han, tilsyneladende i hvert Fald, vil paastaa, at denne Lov vil komme i Strid med Grundloven, og han gaar saa vidt, at han i Betænkningen citerer Grundlovens § 85.